

ISSN: 0257-4152
e-ISSN: 2687-2072

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

*XXXVIII/2
2023*

ISSN: 0257-4152
e-ISSN: 2687-2072

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

XXXVIII/2
2023

BORNOVA – İZMİR

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ

ISSN: 0257-4152, e-ISSN: 2687-2072

Uluslararası Hakemli Dergi

Yılda bir cilt, Temmuz ve Aralık aylarında iki sayı halinde yayımlanır.
Derginin kısaltması: **TİD**

Sahibi

E. Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü adına
Prof. Dr. Yusuf AYÖNÜ (Dekan)

Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 18679

Yayın Tarihi: 28 Aralık 2023

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Tarih İncelemeleri Dergisi Editörlüğü
E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, 35100 Bornova-İzmir, Türkiye
Faks: +90 232.388 11 02 Tel: +90 232.311 13 43/39 26
E-mail: tarihincelemeleri@gmail.com

Tarih İncelemeleri Dergisi,

TÜBİTAK-ULAKBİM-TR Dizin, Emerging Sources Citation Index (ESCI), European Reference Index for the Humanities (ERIH), Modern Language Association of America (MLA), Humanities International Index (EBSCOHost) ve Humanities Source Ultimate (EBSCOHost)'de yer almaktadır.

Derginin internet sayfası: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egetid>

EDİTÖRLER / EDITORS

Prof. Dr. Süleyman Özkan - Prof. Dr. Nuri Karakaş

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dimiter Angelov, Harvard University, Boston/USA.
Prof. Evangelia Balta, National Hellenic Research Foundation, Institute of Historical Research,
Athens/GREECE.
Prof. Dragi Gjorgiev, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje/NORTH MACEDONIA.
Assoc. Prof., Fabio L. Grassi, Sapienza University of Rome, Rome/ITALY.
Prof. Dr. Cüneyt Kanat, Ege Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE.
Prof. Dr. Mehmet Ali Kaya, Ege Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE
Prof. Dr. Cihan Özgün, Ege Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE.
Prof. Önhan Tunca, The University of Liege, Liege/BELGIUM.

YAYIM İLKELERİ

Dergimizde; sadece özgün araştırma ve inceleme makalesi yayımlanır.

Dergide yayımlanan tüm yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarına aittir.

Yazıların, başka bir yerde, farklı bir dilde dahi olsa yayımlanmamış olması gerekir.

Yayımları teklif edilen yazılar, yayın kurulu tarafından incelendikten sonra iki hakeme gönderilir ve iki hakemin olumlu raporları sonucunda yayımlanır.

Yazıların yazım dili, yabancı dilde yazılanlar hariç, Türkiye Türkçesi olmalıdır.

Yazıların sayfa sayısı, metin ve levha olarak 30 sayfayı geçmemelidir.

Yayımlanan makaleler, Yayın Kurulu'ndan izin alınmadan kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz.

YAYIM KURALLARI

Makaleler, Türkçe veya İngilizce olabilir. Makaleler için Türkçe “öz” ve İngilizce “abstract” ile beşer adet “Anahtar Kelime (Keywords)” verilmelidir.

Makalenin arkasına 700-800 kelimelik bir İngilizce Summary de eklenmelidir.

Dipnotlar şu şekilde gösterilmelidir:

Tek yazarlı kaynak : Uzunçarşılı 1957, s.23; Karal 1940, s.234.

İki yazarlı kaynak : Bilge ve Kaynak 2000, s.11-12.

İkiden fazla yazarlı kaynak : Hamilton vd. 1957, s.345 vd.

Birden fazla cildi olan kaynak: Ünal 2002, I, s.23-24, Lev. 12.

Yazarın aynı yılda basılmış eserleri: Alkım 1990a, s.45; Alkım 1990b, s.90.

Dipnotlara atıfta bulunulmamalı, **a.g.e.**, **ibid** gibi kısaltmalar kullanılmamalıdır.

Kısaltmalar, “KAYNAKLAR” kısmında liste halinde verilir.

Makalelere eklenmesi istenen görseller ayrı bir dosyada JPEG olarak kaydedilmelidir.

Yazar, metni e-mail yoluyla editöre göndermelidir.

Makale sahibi, açık adresini, elektronik posta ve telefon numarasını yazmalıdır.

Editör, gerektiğinde makalelerin yazım ve dil özellikleri üzerinde değişiklik yapabilir.

Yayımlanmayan makaleler iade edilmez.

Yazılar Microsoft Word programında, metin 10, dipnotlar 9 punto olarak yazılır.

Kâğıt boyutu 16,5x24 cm. olmalıdır.

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ
XXXVIII-2, Aralık/December 2023

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

MAKALELER / ARTICLES

Mertcan AKAN

Nicolaas Witsen'in "Noord En Oost Tartarye" İsimli Eseri ve Çerkesya Notlarının Değerlendirmesi
"Noord en Oost Tartarye" by Nicolaas Witsen and Evaluation of his Circassia Notes 347-370

Argun BAŞKAN

History, International Relations and the Ottoman Empire: A Review Article
Tarih, Uluslararası İlişkiler ve Osmanlı İmparatorluğu: Bir Derleme Makalesi 371-404

Semih ÇINAR

Tekirdağ'da Son Osmanlı Meclis-i Mebusan Seçimleri ve Tekirdağ Mebuslarının Meclis-i Mebusan'daki Faaliyetleri
The Last Ottoman Parliamentary Elections in Tekirdag and the Activities of Tekirdag Deputies in the Assembly 405-424

Sevgül ÇİLİNGİR CESUR - İsmet AYKUT

Boğazköy Arşivinden Yayınlanmamış Hititçe Ritüel Tabletleri
Unpublished Hittite Ritual Fragments from Boğazköy Archive 425-457

Muhammed DAĞ - Şükran KÖSE - Fevzi ÇAKMAK

Osmanlı Döneminden Günümüze Türkiye'de Deprem ile Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklar Arasındaki İlişki
From the Ottoman Period to the Present The Relationship Between Earthquake and Infectious-Epidemic Diseases in Turkey 459-495

Emel DEMİR GÖRÜR

Zirai Teşvik: Osmanlı Devleti'nde Pamuk Üretimini Arttırma Teşebbüsleri
The Agricultural Incentive: Attempts to Increase Cotton Production in the Ottoman Empire 497-522

Hülya DEVECİ

"Japonya Hıristiyan Bir Ülke Olacak mı?" Rus-Japon Savaşı Sürecinin *the japan evangelist, kirisutokyō sekai, shunjin, rikugō zasshi* Dergilerinde Yansıması (1902-1909)
Will Japan Become A Christian Country? Reflection of the Russian-Japanese War Process in the Japan Evangelist, Kirisutokyō Sekai, Shinjin, Rikugō Zasshi Magazines (1902-1909) 523-556

- Ilirjana KACELI (DEMIRLIKA) - Rudina MITA**
The Activities Delegation of the Albanian Colony of Turkey in the
Paris Peace Conference 1919
Paris Barış Konferansı'nda Türkiye Arnavut Kolonisi Heyetinin Faaliyetleri 1919 557-572
- Kamuran KARABALIK**
Türkiye'de Cumhuriyetin İlanının İran'daki Yansımaları
Reflections of the Proclamation of the Republic in Turkey in Iran 573-593
- Ömer KARATAŞ**
Rusların Türkistan İşgallerini Meşrulaştırma Çabaları: Propaganda
Russian Efforts to Legitimatize the Occupation of Turkestan: Propaganda 595-628
- Erdoğan KELEŞ - Metin MENEKŞE**
Bir Metropolit'in Gözüyle Ege Adaları'nda İsyan Hazırlığı: Kaşot ve
Kerpe Adaları Örneği (1865-1866)
*Preparations for Rebellion in the Aegean Islands through the Eyes of a Metropolitan:
The Case of Kaşot and Kerpe Islands (1865-1866)* 629-666
- Burcu ÖZDEMİR - Kezban ACAR KAPLAN**
Komsomol and The Women's Problematic
Komsomol ve Kadın Meselesi 667-687
- Naser SEDGHI - Sinan TARİFCİ**
Emîr Muizzî-yi Nişâbüri'nin *Dîvân*'ında Büyük selçuklular Devri Devlet
ve Toplum Hayatına İlişkin Bazı Tespitler
*Some Findings on the State and Social Life in the Great Seljûk Period in the
Dîwân of Amîr Mo'ezzî Nîshâbüri* 689-718
- Enes ŞANAL**
Arapça Konuşan Hıristiyanlar: Mozaraplar'ın Endülüs Bilim Hayatına
Katkıları (X. Asır)
*Arabic-Speaking Christians: The Contribution of the Mozarabs to the Scientific Life
in Al-Andalus (Tenth Century)* 719-750
- Hasan YAPICI**
Cumhuriyet Halk Partisi Kongreleri ve Parti İçi İşleyiş (1930-1949):
Kütahya Örneği
*Republican People's Party Congresses and functioning within the party (1930-1949):
The Case of Kütahya* 751-778

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ XXXVIII-2, Aralık/December 2023
İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Mertcan AKAN Nicolaas Witsen'in "Noord En Oost Tartarye" İsimli Eseri ve Çerkesya Notlarının Değerlendirmesi	347-370
Argun BAŞKAN History, International Relations and the Ottoman Empire: A Review Article	371-404
Semih ÇINAR Tekirdağ'da Son Osmanlı Meclis-i Mebusan Seçimleri ve Tekirdağ Mebuslarının Meclis-i Mebusan'daki Faaliyetleri	405-424
Sevgül ÇİLİNGİR CESUR - İsmet AYKUT Boğazköy Arşivinden Yayınlanmamış Hititçe Ritüel Tabletleri	425-457
Muhammed DAĞ - Şükran KÖSE - Fevzi ÇAKMAK Osmanlı Döneminden Günümüze Türkiye'de Deprem ile Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklar Arasındaki İlişki	459-495
Emel DEMİR GÖRÜR Zirai Teşvik: Osmanlı Devleti'nde Pamuk Üretimini Arttırma Teşebbüsleri	497-522
Hülya DEVECİ "Japonya Hıristiyan Bir Ülke Olacak mı?" Rus-Japon Savaşı Sürecinin <i>the japan evangelist, kirisutokyō sekai, shunjin, rikugō zasshi</i> Dergilerine Yansımaları (1902-1909)	523-556
İlirjana KACELI (DEMIRLIKA) - Rudina MITA The Activities Delegation of the Albanian Colony of Turkey in the Paris Peace Conference 1919	557-572
Kamuran KARABALIK Türkiye'de Cumhuriyetin İlanının İran'daki Yansımaları	573-593
Ömer KARATAŞ Rusların Türkistan İşgallerini Meşrulaştırma Çabaları: Propaganda	595-628
Erdoğan KELEŞ - Metin MENEKŞE Bir Metropolit'in Gözüyle Ege Adaları'nda İsyân Hazırlığı: Kaşot ve Kerpe Adaları Örneği (1865-1866)	629-666
Burcu ÖZDEMİR - Kezban ACAR KAPLAN Komsomol and The Women's Problematic	667-687
Naser SEDGHI - Sinan TARİFCİ Emîr Muizzi-yi Nişâbüri'nin <i>Dîvân</i> 'ında Büyük selçuklular Devri Devlet ve Toplum Hayatına İlişkin Bazı Tespitler	689-718
Enes ŞANAL Arapça Konuşan Hıristiyanlar: Mozaraplar'ın Endülüs Bilim Hayatına Katkıları (X. Asır)	719-750
Hasan YAPICI Cumhuriyet Halk Partisi Kongreleri ve Parti İçi İşleyiş (1930-1949): Kütahya Örneği	751-778

